

Kenmerken van helende gemeenschappen

Deel 2

In het vorige nummer beschreef ik drie karakteristieken van gezonde gemeenschappen: inclusiviteit, betrokkenheid en consensus. Als iedereen er helemaal mag zijn, voelt iedereen zich gehoord en gezien waardoor de betrokkenheid met elkaar en het doel van de gemeenschap toeneemt. Er is ruimte voor ieders kijk en inbreng en er wordt gestreefd naar besluiten waarmee iedereen instemt of waartegen niemand een overwegend bezwaar heeft. Naast deze drie karakteristieken, die ook meteen voorwaarden voor gezonde gemeenschappen zijn, noemt Scott Peck in zijn boek *A different drum* nog een aantal betekenisvolle kenmerken, die ik in dit artikel behandel.

AUTEUR CAROLINE SIEPMAN

carolinesiepmannl.nl

Realisme

In een gezonde gemeenschap wordt gebruikgemaakt van de aanwezige collectieve intelligentie. Omdat er in dialoog wordt gegaan, komen verschillende ideeën, meningen en perspectieven samen, in plaats van dat er gekozen moet worden voor of zelfs gevochten moet worden om het beste idee of de beste mening. Dit resulteert in reële, goed afgewogen beslissingen en oplossingen.

Contemplatie

Tijdens het groepsproces komen er momenten of zelfs periodes van 'gedoe' voor. Deze zijn nodig en kunnen beter niet vermeden worden. Het is immers belangrijk om niet alleen overeenkomsten tussen de groepsleden, maar ook verschillen te leren kennen en erkennen. Hiervoor is het nodig dat de groep kan reflecteren op het groepsproces, maar ook dat de individuele leden kunnen reflecteren op zichzelf en hun eigen proces. Een gezonde gemeenschap kenmerkt zich door de ruimte voor deze reflectie en contemplatie en de vaardigheid hiertoe van de individuele leden.

Een veilige plek

Omdat iedereen er helemaal mag zijn (inclusiviteit) en er ruimte is voor feedback en reflectie, is een gezonde gemeenschap ook een veilige plek. Je kunt er jezelf zijn, fouten maken, experimenteren en leren.

(Laboratorium voor) Persoonlijke ontwapening

Ieder mens heeft zijn eigen beschermings- en verdedigingsmechanismen. Wanneer je getriggerd wordt door bijvoorbeeld een opmerking van iemand, kun je in de verdediging schieten. Je luistert niet meer zo goed en probeert je eigen hachje te redden

door in discussie te gaan. Of je trekt je juist terug. In een gezonde gemeenschap leer je deze mechanismen te herkennen en is er ruimte om te oefenen met het loslaten ervan. De groepsleden voelen compassie en respect voor elkaar.

Gracieuus vechten

Een wijdverbreid misverstand is dat bij een goede samenwerking alles altijd koek en ei is. Dat zou niet best zijn, want dat betekent dat er te weinig diversiteit is. In een gezonde gemeenschap wordt dus wel degelijk 'gevochten'. Echter is dit niet een gevecht tegen elkaar, waarbij er één winnaar is. Het is een gevecht met elkaar om samen verder te komen. Dialoog is daarbij de aangewezen communicatievorm.

Allemaal leiders

Omdat ieder mens uniek is en die unieke eigenschappen zeer gewaardeerd worden binnen een gezonde gemeenschap, kan het niet zo zijn dat er slechts één leider is. Ieder kan op zijn eigen moment leider zijn, bijvoorbeeld wanneer je passie, je ervaring of je kennis aangesproken wordt. Bovendien is niet zozeer een persoon leidend, maar eerder het hogere doel van de groep.

Een ziel

Wanneer alle bovenstaande eigenschappen aanwezig zijn, bloeit de gemeenschap. Het is een levend organisme met een eigen unieke energie.

Voor sommigen klinkt het misschien als te mooi om waar te zijn. De praktijk is inderdaad soms weerbarstig. In het volgende nummer bespreek ik daarom de meer praktische richtlijnen voor *Community Building* van M. Scott Peck.